

**S. Ü. SELÇUKLU ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
UZLUK ARŞİVİ'NDE BULUNAN VELED ÇELEBİ'YE
YAZILMIŞ BAZI MEKTUPLAR [1]**

Yakup Şafak*

Son Mevlevi postnişinlerinden Veled Çelebi (İzbudak), bilindiği üzere, yakın dönem Mevlevilik tarihindeki yeri ve bu alandaki ilmi çalışmaları kadar Türk dili ve edebiyatı sahasındaki faaliyetleriyle de temâyüz etmiştir.

Ondan arda kalan ve halen Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi'nde bulunan evrak ve belgelerden bir kısmını konu edinen bu çalışmanın muhtevasına geçmeden önce Veled Çelebi'nin hayatını ve çalışmalarını özetlemek, konumuz açısından aydınlatıcı olacaktır.¹

Mevlâna soyundan gelen Veled Çelebi (Muhammed Bahâüddin Veled), 1867 yılında Konya'da doğmuştur. Babası Mustafa Necib Efendi, annesi Râbia Hanım'dır. M. Bahâüddin Veled, bu şehirdeki pek de düzenli olmayan ibtidâî ve rüşdiye tahsilinin ardından altı yıl kadar medrese öğrenimi görmüş; Arapça, Farsça ve dini ilimler tahsil etmiştir. Diğer taraftan Mevlâna Dergâhı'nda sohbetlere ve mukâbelelere katılmış, Mesnevi dersleri almıştır.

Küçük yaşta okumaya, yazmaya, şiire merakı olan ve kabına sığmayan B.Veled, tahsilini daha fazla sürdürmez; ailesi tarafından da bir işe teşvik edilir. Bunun üzerine 1883-84 yıllarında, Memduh Paşa'nın Konya valisi bulunduğu esnada, Vilâyet Mektûbî Kalemî'nde memur olarak göreve başlar. Bir süre sonra Kalem'in başında bulunan ünlü

* Yard. Doç. Dr.

¹ Bu özet şu kitap ve makalelerden yapılmıştır: İbnülemin Mahmut Kemal İnal, Son Asır Türk Şairleri, İstanbul, 1930-1941, s.1977-1982; Veled Çelebi, Hatıralarım, İstanbul, 1946; Feridun Nafiz Uzluk, "Veled Çelebi", Selamet Dergisi, Mayıs 1962, c.I, S.2, s.12-13, 18; aynı müel. "M. Bahaeddin Veled Çelebi İzbudak", Bütün Yönleriyle Erzurum, Ankara, 1968, s.199-201; Nevin Korucuoğlu, Veled Çelebi İzbudak, Ankara, 1994 (Kültür Bak. Yay.); Metin Akar, Veled Çelebi İzbudak, Ankara, 1999 (Türk Dil Kurumu yay.) (Sonuncu eser, bu konudaki en kapsamlı ilmi çalışmadır.)

Mevlevi muhib ve müntesiplerinden Nâzım Paşa (öl.1936)'nın² teşvikiyle, 1867'den beri yayınlanmakta olan Konya Vilâyet Gazetesi'nde yazı yazmaya, şiirler yayınlamaya başlar; genç yaşında Gazete'nin başmuharrirliğini üstlenir. Aynı yıl Rüşdiye'de yazı ve Farsça dersleri de verir. Diğer taraftan sürekli kitaplarla, yazı yazmakla ve tercümeyle uğraştığından kendi kendini yetiştirmeye devam eder; bilhassa Türk dili ve edebiyatıyla Mevlâna'nın ve Sultan Veled'in eserlerine ilgi duyar.

Beş altı yıllık çalışmasından sonra artık Konya'ya sığmayan, burada bulduklarıyla yetinmeyen ve kendi deyişiyle “meşâhîr-i İslâm'dan olmak” isteyen³ Çelebi, 1889 yılında görevinden ayrılarak yerleşmek üzere İstanbul'a gider. Bu gidişinde, çevresinden aldığı birtakım eleştirilerin de rolü bulunmuş olmalıdır. İstanbul'da Bahâriye Mevlevihanesi'nde iki yıl kalır. Bu müddet zarfında Mevlevi büyüklerinin yanısıra, diğer tarikatlerin ileri gelenleri ve Ahmed Midhat Efendi (öl. 1912), Manastırlı İsmail Hakkı (öl. 1912), Muallim Naci (öl.1893), Necib Âsım (öl. 1935), Şeyh Vasfi (öl. 1910) gibi ilim ve edebiyat erbabı ile tanışıp görüşme ve sohbetlerinde bulunma imkânı elde eder.

Bir yandan ilmi ve edebi çalışmalarına devam ederken, diğer yandan bağlı bulunduğu tarikatın usul ve adabınca manevi gelişmesini sürdürür. Şeyh Elif Efendi'ye intisap edip onun Mesnevi derslerine katılır; hatta bu konuda kendisinden icazet de alır.

Veled Çelebi, Bahâriye Mevlevihanesi'nde kaldığı iki yıl içerisinde bilhassa Türk dili ve edebiyatındaki ilmi faaliyetlere iştirak ederek verimli çalışmalarda bulunur; dönemin, Resimli Gazete, Mekteb, Hazîne-i Fünûn, Servet-i Fünûn gibi önde gelen dergilerinde kıymetli yazılar yayımlar; dil, edebiyat ve tasavvuf konularında eserler kaleme alır.

Bu zaman zarfında iş bulamayan ve uzun bir hac seyahatinden sonra Konya'ya dönmeye niyetlenen Veled Çelebi, misafir olarak kaldığı Bahariye Mevlevihanesi'nin şeyhi Hüseyin Fahreddin Dede'nin aracılığıyla Dâhiliye Nâzırı Münif Paşa ile görüştürülür. Bunun

² Bkz. İbnülemin, a.g.e., s.1144-1151

³ Veled Çelebi, a.g.e., s.27.

sonucunda 1890 yılında Bâb-ı Âlî'deki Matbûât-ı Dâhiliyye Kalemî'ne tayin edilir. Görevi, "İstanbul'da neşrolunan Ahter gazetesini teftiş etmek ve Arabî, Fârisî evrak ve gazeteleri teftiş ve tercüme ile merciine bildirmek"tir.⁴ O zamana kadar Mevlevî kıyafeti giyen Çelebi, bu tarihten itibaren kisvesinden soyunup Kalem'de göreve başlar; kısa zamanda bilgisi, zekası ve çalışkanlığı ile mesleğinde ilerleyerek rütbe-i ûlâ sınıf-ı sâñsine tayin edilerek resmi yazılarda "saâdetli efendim" hitabına hak kazanır. Öte yandan Kaptan Paşa Mekteb-i Rüşdiyyesi'nde de Farsça derslerine girer. (Veled Çelebi'nin daha sonra Mekteb-i Sultanî ve Darülfünun'da da Farsça hocalığı vardır.)

"Bu yıllarda sık sık ziyaret ettiği gazete ve dergi idarehanelerinden tanıdığı, fırsat buldukça başka yerlerde görüştüğü iki arkadaşı, Faik Reşad (1851-1914) ve Samih Rıfat (1874-1932) ile dilci Necip Asım Bey ile Türk dili konusunda ilmî sohbetler, tartışmalar yapar. Bu tartışmalar ve sohbetler yazarın Türk Dili adlı eserinin yazılmasını, gazete ve dergilerde çıkan Türk dili konulu yazılarının ortaya çıkmasını sağlar.

Veled Çelebi yine bu yıllarda, çağdaşlarının pek rağbet etmediği Türk dili çalışmalarını yoğunlaştırır, Türk Lügati (yahut Türk Dili) adlı eserine devam eder. Ahmed Vefik Paşa'nın Lehçe-i Osmanî'sini genişletme işine koyulur."⁵

1892 yılı Haziranında Bahâriye Dergâhi hanımları aracılığı ile Yahya Beyzadelerin büyük kızı Makbule Hanımla evlenir ve eşinin konağında yaşamaya başlar. Bir yıl sonra adları Celâleddin Feridun ve Arif konulan iki çocukları olur. Fakat hastalıklar ve afetler birbirini kovalar; sürekli hasta olan hanımı 1895 Aralığında vefat eder.

Bundan sonra ilmi çalışmalarına devam eden ve yazı hayatını sürdüren Veled Çelebi, Hazîne-i Fünûn'da Bahâî mahlasıyla şiirler yayınlar ve o sıralarda Ahmed Midhat Efendi ile sıkça görüşerek dostluğunu ilerletir. Onun ve Necib Âsım Bey'in teşvikleriyle Türk Dili isimli 12 ciltlik büyük lügatinin telifine devam eder. 1896'da Konya'ya bir seyahat gerçekleştirir. 1898 yılında yanlarındaki hizmetçi kız, evdeki

⁴ Aynı eser, s.28.

⁵ M. Akar, a.g.e., s.30-31.

800 altını çalıp kaçar, konağı da kundaklar. Çıkan yangında Çelebi'nin kitapları, müsveddeleri -kurtarabildiği az bir miktar dışında- yanıp kül olur. İki yıl sonra Zehra isimli bir hanımla evlenir. 1901 senesinde Servet-i Fünûn'daki bir makalesinden dolayı hakkında soruşturma açılır, fakat berat eder. 1902'de kendisine Matbûât-ı Dâhiliyye mümeyyiz-i evvelliği tevcih olunur; aynı yıl Nevber adlı kızı dünyaya gelir. O yıllarda İttihad ve Terakki Cemiyeti mensuplarının toplantılarına da iştirak eder. 1904 yılında hastalanır, ama kısa bir süre sonra sağlığına kavuşur.

Bu sıralarda ikinci hanımı da vefat eden Çelebi, Sâbire isimli bir hanımla evlenir ve -muhtemelen o hanımdan- Emine ve Muzaffer Gültekin adlarındaki çocukları dünyaya gelir.

“Veled Çelebi 1908 yıllarında Yusuf Akçura ve Necip Asım ile Türk Dili üzerinde yoğun çalışmalar yapmaya başlamıştır. Türk Derneği adlı bir ilmî cemiyet kurulur. Türk Derneği İstanbul'da Yusuf Akçura, Necip Asım ve Veled Çelebi'nin işbirliği ile kurulmuştur. Bu derneğe kurucu olarak katılanlar Ahmet Midhat Efendi, Emrullah efendi, Bursalı Tahir Bey, Korkmazoğlu Celâl Bey, Boyacıyan Agop Efendi, Ârif Bey, Akyığıtoğlu Musa Bey, Fuat Raif Bey, Rıza Tevfik Bey ve Ferit Bey'dir. Bu heyet toplam ondört kişiden oluşmaktadır.

Derneğe yabancı Türkologların da üye olabilme imkânları vardı. Bu gruba sonradan Mehmet Emin, Ağaoğlu Ahmet, Hüseyinzade Ali Bey, İsmail Gaspıralı, Hüseyin Cahit, Fuat Köprülü, Fuat Sabit ve İspartalı Hakkı Bey de katılmışlardır(...)

Bu derneğin amacı, Türk adıyla anılan bütün Türk Kavimleri'nin geçmişini ve o günkü durumunu öğrenmeyi, öğretmeyi, Türk tarihiyle birlikte dillerini ve edebiyatını, etnografyasını, Türk ülkelerini, eski ve yeni coğrafyasını araştırıp ortaya çıkarmayı, bunları bütün dünyaya tanıtmayı ve özellikle dilimizin açık, sade ve güzel bir bilim dili olduğunu kanıtlamayı ve dilimizin imlâsına göre incelemesini sağlamaktır.” “Türk Derneği mensuplarından bazıları, bilhassa Fuat Raif Bey, daha sonraki Türkçüler tarafından tasfiyecilikle suçlanmışlardır. Üyelerinin faal görevlerle İstanbul dışına tayin edilmeleri sebebiyle

(Dernek) fiilen dağılmış ve yerini 12 Mart 1917'de kurulan Türk Ocaklarına terk etmiştir.”⁶

Soyu, bazı Mevlevilerin iddiasına göre anne tarafından, kendi ifadesine ve yaptığı şecereye göre baba tarafından Hz. Mevlâna'ya bağlanan Veled Çelebi, Sultan II. Abdülhamid'in hal'i üzerine yerine getirilen Sultan Mehmed Reşad tarafından (Abdülhalim Çelebi azledilerek onun yerine) Mevlevi postnişinliğine tayin edilmiş, dokuz yıl bu görevle Dergâh'ta bulunmuş ve çeşitli hizmetler yapmıştır.

Veled Çelebi bu görevdeyken Birinci Dünya Savaşı çıkmış, Sultan Reşad'ın isteğiyle oluşturulan Mücâhidîn-i Mevleviyye Alayı da başında Veled Çelebi olduğu halde 1914'te Cemal Paşa komutasındaki dördüncü orduya katılmış ve üç yıl Şam'da kalmıştı. Burada Türk ordusuna moral vermek ve askerinin maneviyâtını yükseltmekle görevli olan birlik, Suriye bozgunundan sonra Konya'ya dönmüştür.

Veled Çelebi, İttihat ve Terakki Partisi'nin dağıtılıp Hürriyet ve İtilaf Fırkası'nın hakim bulunduğu 1919 yılında postnişinlik görevinden alınarak Devlet Şurası üyeliğine seçilmiş; bu görevi isteksizce kabul eden Çelebi de Erenköy'deki evinde inzivaya çekilmiştir. Fakat aynı yıl Maarif Nezâretince Türkçe'nin ıslahı ve tesbiti gayesiyle kurulan Tedkîkât-ı Lisâniyye Encümeni'nde Ali Ekrem, Halid Ziya, Cenap Şahabeddin ve Ahmed Hikmet'le birlikte çalıştığı da nakledilmektedir.

1921 yılında, yakın arkadaşı Samih Rifat gibi İstanbul'dan kaçıp Antalya üzerinden Ankara'ya gelen Çelebi, burada Maarif Vekâleti'nce Ankara Lisesi Farsça öğretmenliğine tayin edilmiş; daha sonra da Telif ve Tercüme Encümeni'nde Ziya Gökalp'le beraber çalışmıştır.⁷

Öte yandan “ Veled Çelebi'den sonra posta tekrar oturan Abdülhalim Çelebi'nin ikinci postnişinliği bir yıl kadar sürmüş, bu makama 1920 yılında Âmil Çelebi tayin edilmiş, aynı yıl onun ölümü üzerine de üçüncü defa Abdülhalim Çelebi posta oturmuştur. Abdülhalim Çelebi'nin üçüncü postnişinliği 1925 yılına kadar devam etmiş, bu tarihte yeniden azledilmiş, yerini Veled Çelebi'ye terketmiştir.

⁶ N. Korucuoğlu, a.g.e., s.10; M.Akar, a.g.e., s.75.

⁷ Aynı eser, s.17.

30 Kasım 1925 tarihinde, TBMM'nde 'Tekke ve Zaviyeler ile Türbelerin Kapatılmasına ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanun' kabul edildikten sonra Veled Çelebi'nin postnişinliği de fiilen ve hukuken sona ermiştir."⁸

"Veled İzbudak Ankara'ya yerleştikten sonra ailesini getirtmiş ve Atatürk'ün isteği ile Çankaya'daki bağ evlerinde uzun zaman oturmuşlar, sonra Mithatpaşa Caddesi'nde satın aldığı tek katlı bir eve taşınmışlardı. Bu yıllarda 2. Dönem 1923-1939 Kastamonu Milletvekili, 1939-1943 yılları arasında da Yozgat Milletvekili olarak çalışmıştı. Yirmi yıl TBMM'de görev yapmış ve yaşamının sonuna kadar da Türk Dil Kurumu'nda çalışmıştır.

Mithatpaşa caddesindeki evden sonra eşi Enise İzbudak ve kızı Devlet İzbudak ile Olgunlar Sokağı'ndaki bir küçük apartman dairesine taşınmışlar ve burada 4 Mayıs 1953 tarihinde vefat etmiştir."⁹ Cenazesi Ankara Asri Mezarlığına defnedilmiştir.

Necib Âsım, Bursalı Mehmed Tahir, Şemseddin Sami Beyler gibi "Türk dili ve tarihiyle ilgili çalışmalarıyla milliyetçiliğin gelişmesine ilmen hizmet eden" ve "birinci neslin açtığı çığırı devam ettiren"¹⁰ ikinci nesle mensup olan Veled Çelebi, uzun yaşamı boyunca pek çok edebi faaliyette bulunmuş, gerek Türk dili ve edebiyatıyla gerekse Mevlevilikle ilgili birçok değerli eseri kaleme almış, yahut gün ışığına çıkarmıştır.

Vefatından sonra onun çalışmaları, müsveddeleri, resmi ve özel evrakı, kızı Devlet İzbudak tarafından, hayatı boyunca Çelebi'ye büyük bir saygıyla bağlı bulunan ve kendisi de çelebi olan Prof.Dr.Feridun Nafiz Uzluk (1902-1974)'a verilmiştir.¹¹

Feridun Nafiz Bey'in vefatından sonra varisleri, onun arzusu doğrultusunda, binlerce eserden oluşan kütüphanesini, (Mevlâna Tedkikleri Enstitüsü olarak tasarlanıp hayata geçemeyen) şimdiki Konya İl Halk Kütüphanesi Mevlâna Dökümantasyon Merkezi'ne bağışlamışlar;

⁸ M. Akar, a.g.e., s.60.

⁹ N. Korucuoğlu, a.g.e., s.19.

¹⁰ M. Akar, a.g.e.,s.71.

¹¹ Aynı eser, s.122.

daha sonraları Veled Çelebi'den kalan evrak ve müsveddelerin de içinde bulunduğu malzemeleri de aynı yere vermek istemişler, fakat varisler arasında çıkan anlaşmazlık sonucu bu değerli arşiv bir süre ortalıkta kalmış; bilâhare mevcut olanlar F. Nafiz Bey'in ağabeyi Şahabeddin Uzluk (öl.1989)'un eşi Nimet Uzluk (öl.27.5.2000) tarafından Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi'ne bağışlanmıştır. Merkez Başkanımız Prof. Dr. Haşim Karpuz ve arkadaşlarının takdire değer çabalarıyla Üniversitemize kazandırılmış olan bu değerli arşivin tasnif çalışmaları ilk olarak Prof. Dr. Adnan Karaismailoğlu tarafından yürütülmüş, onun başka bir üniversiteye geçmesinden sonra söz konusu çalışmalar tarafımızdan sürdürülmektedir.¹²

Bu çalışmamızda, adı geçen arşivde Veled Çelebi'ye ait olan evrak arasından çıkan özel mektuplardan bir kısmı araştırmacıların dikkatine sunulacaktır. Söz konusu mektupları gönderenler Türk kültür ve edebiyatının tanınmış simaları olduğundan bu kişiler için ayrıca bilgi vermeye gerek görülmemiş; mektuplar ve muhtevaları hakkında ancak zaruri görülen yerlerde izahat verilmiştir.

Şimdilik 12 değerli şahsın Veled çelebi'ye yolladıkları mektup yahut pusulaların metinleri yeni harflere aktarılarak -kronolojik sırayla- takdim edilecek ve orijinallerinden sûretler verilecektir. Bahis mevzuu olan şahıslar şunlardır: Ahmed Midhat Efendi, Ali Ekrem Bolayır, İkdamcı Ahmed Cevdet, Ahmed Hikmet Müftüoğlu, Şemseddin Sami, Necib Âsım, Abdülhak Hâmid, Ali Emiri, Sâmih Rif'at, M.Fuad Köprülü, Hamdullah Subhi ve Âsaf Hâlet Çelebi.

Ayrıca yine söz konusu evrak arasında bulunan, fakat doğrudan Veled Çelebi'ye yazılmamış olan veya ona yazıldığı kesin olmayan diğer

¹² Yayınladığımız mektuplar Merkezimizdeki Uzluk Arşivi'nde *Veled Çelebi'nin Mektupları Klasör no:1*'de bulunmaktadır. Selçuklu Araştırmaları Merkezini tanıtıcı mahiyette henüz yayınlanmamış iki tebliğimiz bulunmaktadır: 1.Haşim Karpuz-Yakup Şafak, "Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi'ndeki Feridun nafiz Uzluk Arşivi" (Türk Tıp Tarihi kurumu ve Ege Ün. Tıp Fakültesi, Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı'nca 22-24 Mayıs 2000 tarihinde İzmir'de düzenlenen VI. Türk Tıp Tarihi Kongresi'nde sunulmuştur.) 2. Yakup Şafak, "Uzluk Ailesi'nin Mevlevilik Araştırmalarına Katkıları" (Hz. Mevlâna'nın 727. Vuslat yıldönümü münasebetiyle 14 Aralık 2000 tarihinde Selçuk Ün. Selçuklu Araştırmaları Merkezi'nce düzenlene panelde sunulmuştur.)

birkaç mektup ve yazının sûretlerinin de, önemine binaen, sunulması uygun görülmüştür. Bu mektup ve yazıların sahipleri de şunlardır: Ahmed Vefik Paşa, Ziya Gökalp, Tokatîzâde Şekib, Fâik Âlî, İbnülemin ve Yahya Kemal.

Bu evrakın, gerek Mevlevilik tarihindeki yeri, gerekse Türk dili ve edebiyatı alanındaki çalışmalarıyla önemli bir mevki işgal eden Veled Çelebi ve çevresi hakkındaki araştırmalara katkıda bulunacağını ümit ediyoruz; neşredilen belgelerin, yakın dönem Türk kültür ve edebiyatına yön verenlere ait olması bakımından da ayrıca bir kıymet ifade edeceğini sanıyoruz.

1.AHMED MİDHAT EFENDİ (1844-1912)

Tarih: 15 Haziran 1314 (1896)

Hû!

Hazret-i Attâr'ın,

*Pâdişâhâ cürm-i mâ râ der güzâr
Mâ günehkârîm u tu âmurzgâr¹³*

diye başlayan münâcât-ı istiğfâr-kârânesi ma'lûmunuzdur. Hakîm Senâyî ve Hazret-i Pîr ve Sultân Veled ve bâ-husûs Hakîm-i Türk olan Şeyh Ahmed-i Yesevî'nin bu yolda nutklarına ihtiyâcımız var.

Mahmûd Es'ad Hazretlerinin İngiliz hakîmi Karlayl'ın Risâle-i Muhammediyye'sine yazdığı ta'likât için lüzûmumuz var. Buna inâyet edersiniz değil mi rûhum? Fakat yine bu maksad ile bundan mukaddem ettiğimiz mürâcaat gibi başdan savma değil! Hizmet ne banadır, ne Es'ad'a! Cenâb-ı Muhammed'e, Hazret-i Allâh'a hizmet ediyoruz, feteemmel, Hû! 15 Haziran 314

Âşık Ahmed

¹³ Manası: "Ey padişah, suçumuzu affet; biz günahkârız sen ise başıslayıcısın."

2.ALİ EKREM BOLAYIR (A. NÂDİR) (1867-1937)

Tarih:17 Şubat 1315 (1897)

El-ma'rûz:

Karacaahmed Mezarlığı ünvanlı manzûme-i nâcîzânemden bir bendin neşrolunamayacağını söylediler. Kalb-i edîbâneniz hisseder ve fikr-i celniz teslîm eder ki nâzım-ı hakîr bütün o koca kabristanı o bende sığdırmaya çalışmış tahassüsât-ı rûhâniyyesini bütün oraya toplamıştır. Bu bend çıkarılınca manzûmenin hayât-ı hakîkiyyesi söner. Eser, silsile-i hayâlâtta ibâret kalıverir. Her zaman imkân dâiresinde naîl olduğumuz müsâadâtın kadrini bilmez değilim. Lutfunuzu sû-i isti'mâl etmek de istemem. Maamâfih kıymet-i edebîyyesine zâhib olduğum şu nâcîz şi'rimin imâte edilmemesini zât-ı âlînizden sûret-i mahsûsada istihâm edeceğim. Bendin ibkâsına müsâade buyurunuz. Ta'birât ve elfâzınca ta'dîlât icrâsı lâzımsa Fikret Bey'e emredersiniz, tashih olunur. Lütuf ve mürüvvetinizi beklerim, beyefendimiz. 17 Şubat 315

A. Nâdir

3.AHMED CEVDET (İKDAMCI) (1862-1935)

Tarihsiz

Birâder,

Mevlevî ermişlerinden Âteşbâz Velî isminde bir zât var imiş. Biz de tam Âteşbâz'a geldik. Dün bir zât, *Âteşbâz Velî'yi yazdınız mı?* dedi. Şaşırdık tabîî. Bunu sizden isteyeceğiz. Ammâ çabuk isteriz. Beklemeye meydân yok. Bu zâtın terceme-i hâlini isteriz. Fakat inanılacak da şeyler olsun. Mevlevîlerin selâm verir iken bir ayaklarıyla öteki ayaklarının baş parmaklarını kapamaları da o zâtta kalma imiş!¹⁴

¹⁴ Ahmed cevdet Bey Veled Çelebi'ye gönderdiği 20 Şubat 1314 (1897) tarihli başka bir mektubunda Muhîtü'l-maârif'in neşrine başlanacağını beyan ederek maddelerin yazımı hususunda yardım istemektedir.

4.AHMED HİKMET MÜFTÜOĞLU (1870-1927)

1.Mektup: Tarihsiz

Nûr-ı aynım,

Şu perâkende notları manzûr-ı üstâdâneleri olmak üzere takdîm eyliyorum. Vâkıâ bu notlar zâten yazılmış mevâddın istinsâhından ibâret ise de birkaç yerde bunlara bazı ilâvelere cür'et kılındığından esâsen buraları hakkındaki mütâlaât-ı kıymetdâr-ı fâzılâneleri mutâ' olacağı cihetle lutf-i âlî-i bende-nevâzîlerinin ibzâli istirhâmına mücâseret kılındı. Fermân efendimindir. Pazartesi

Ahmed Hikmet

2.Mektup: Tarihsiz

Veled Efendi Hazretlerinin huzûr-ı saâdetlerine ma'rûz-ı âcizânemdir.

Öteden beri müstefizi olduğum irşâdât-ı üstâdânelerine bir zamîme-i kerîme olmak üzere geçenki mütâlaât-ı vâkıfânelerinin cidden minnetdâriyım. İhtârât-ı vâlâları tamâmıyla musîb görülerek bi't-tabi o sûretle tashîh olunmuştur. Âtiyen bu bâbda tevâlî edecek tasdîât-ı kemterânemin şimdiden afv buyuralacağından emîn olarak mübârek ellerinizi öperim. Fermân... Bugün

Ahmed Hikmet

5.ŞEMSEDDİN SÂMÎ (1850-1904)

Tarih: 16 Mayıs 1319 (1901)

Ma 'rûz-ı bendegânemdir.

Midhat Beyle vukû bulan ihtâr-ı âlîleri üzere Veled Sultân'ın eş'âr-ı türkiyesi mecmûasını ba'dehû irsâl buyurmuş olduğunuzu Necîb Âsım Bey'e geçen hafta beyân etmiş idim. Şimdi adam gönderip istiyor. Halbuki bendeniz istinsâhına mübâşeret etmek üzere yataktan kalkmayı bekliyorum. Bundan mâadâ müsâade-i âlîleri olmadıkça bittabi veremeyeceğim.

Şimdi ne buyuruyorsunuz? Vereyim mi yoksa bu vesîle ile te'hîr edip ba'dehû istinsâh edeceğim nüshayı mı vereyim? Emr-i âlîlerine muntazırım efendim. 16 Mayıs 319

Şemseddin Sâmî

6.NECİB ÂSİM YAZIKSIZ (1861-1935)

Tarih: 3 Haziran 1319 (1901)

(Şemseddin Sâmî'ye)

Ma'rûz-ı bendegânemdir

Sultân Veled'in âsâr-ı türkiyyesini câmi' mecmûa, nezd-i sâmilinde ise birkaç ganlûk iâresini, Veled Çelebi Hazretlerinde ise işbu varakpâre ve hâmilini müşârun ileyhe irsâl ile aldirmaya tavassut buyurulmasını temennî ve istid'â eylerim. Bâkî fevkalâde ihtirâmât 3 Haziran 319, Kadıköyü

Necîb Âsım

(Ş. Sâmî'den Veled Çelebi'ye)

Ma'rûz-ı âcizânemdir

Necîb Âsım Bey'in bu pusulasına ne cevâb vermek iktizâ edeceğinin lütfen emr ü iş'ârı bâbında fermân...

Şemseddin Sâmî

7.ABDÛLHAK HÂMİD TARHAN (1852-1937)

Tarih: 3 Kânûn-ı sâni 1329 (1911)

Abdülhak Hâmid bendeleri tebrîk-i taltîf-şerîk-i mürşidânelerinden dolayı pek ziyâde mütehassis olduğundan südde-i reşâdet-penâhîlerine hâssaten takdîm-i teşekkürât ile arz-ı mübâhât eder ve tâliinin mes'ûdiyyeti eseri olarak mehâsin-i enzâr-ı mün'imânelerine mazhariyeti keyfiyyetini ise müddet-i hayâtında nâil olduğu en büyük mükâfâtlardan addeyleyler.

Ahkar-ı bendegân-ı Hazret-i Mevlânâ olan yine o Abdülhak Hâmid, deavât-ı devâm-ı ömr ü âfiyet-i bende-perverîlerini tekrâr ile berâber, hakk-ı fâzılânelerindeki hissiyyât-ı samîmiyyet-gâyât-ı minnetdârânesini bir gün Dergâh-ı Şerîf'te bizzât hâkpây-ı reşâdetlerine arza muvaffak olmayı Cenâb-ı Hak'tan temennî etmekte olup, şimdilik hatt-ı yed-i şükrân ve duâhân ile muharrer bu arzâsını dest-i mekârim-peyvest-i rahîmânelerini takbîle tevkiîl ederek afv ü inâyet diler, efendimiz hazretleri.

Bebek, 3 Kânûn-ı sâni 1329¹⁵

8. ALİ EMİRİ (1857-1924)

Tarih: 30 Eylül 1339 (1920)

Arz-ı mahsûsumdur

Mes'ûd-ı Taftâzânî'nin Ferheng-nâmesi'nin istinsâhını âmir Feridun Bey vâsıtasıyla bir kıt'a iltifât-nâme-i âlîlerini aldım.¹⁶ Geçenlerde elde edilen bu kitâb, zât-ı âlîleri tarafından Midhat Efendi merhûma yâdigâr edilen bir kitâb-ı nâdir olduğundan dikkat ve ihtimâm ile mütâlaa ettikçe "*Bildim bu nüsha çıkmış bir zû-fünûn elinden*" mısırâmı tekrâr eylemekte idim. Nihâyetteki kitâbın aslına mutâbık olduğu hakkında imzâ-yı âlîlerini görünce ne kadar sevdiğimi ta'rif edemem. Derhâl tezyîn-i âsâr-ı mahfûzât eylemek üzere Millet Kütübhânesi'ne vaz' u vakfeyledim.

Emr-i âlîlerini tervîc için bir çok düşündüm. Çünkü kütübhânemde bulunan on kadar fütüvvet-nâmelerden Aksaray meb'ûs-ı muhteremi Besim Atalay Bey Der-saâdet'te bulunduğu esnâda bir adedini intihâb ederek istinsâhını bendenizin re'yine bırakmış idi. Halbuki zamâne

¹⁵ Söz konusu mektuplar arasında A. Hâmid'in Veled Çelebi'ye göndermiş olduğu 12 Şubat 1930 ve 10 Şubat 1932 tarihli iki mektubu daha bulunmaktadır ve bunlar yaş gününü kutlayan V. Çelebi'ye teşekkür etmek için kaleme alınmıştır. Ayrıca A. Hâmid tarafından Derviş Kemâleddin Bey'e hitaben yazılmış 17 Mart 1927 tarihli kısa bir mektup da mezkûr mektuplar arasındadır.

¹⁶ Burada sözü edilen eser XIV. Yüzyıl ediplerinden Hoca Mes'ûd'a aittir. Yanlışlıkla kelâm ve fıkıh alimi Mes'ûd-ı Taftâzânî'ye nispet edilen Ferheng-nâme, 1340 yılında Veled Çelebi ve Kilisli Rıfat tarafından neşredilmiştir. Daha fazla bilgi için bkz. Mustafa Erkan-Mustafa Özkan, "Hoca Mesud", DİA, XVIII, 189-191. Aynı yerde adı geçen Feridun Bey, Feridun Nafiz Uzluk (1902-1974) olmalıdır.

müstensihlerinden müşteki bulunduğum cihetle bast-ı ma'zeret etmiş isem de sûret-i ısrârına dayanamayarak yazdırmış idim. Yazık ki müstensihi acemî olmadığı halde âdetâ müsvedde kılıklı, acemicesine yazmış olduğundan postaya teslîmen ve ücret olarak gönderdiği üç lirayı da iâdeten göndermiş idim. Velev ki beğenilmemiş olsa bile mübârek adam paranın, kitâbın, mektûbun vusûlünü bile bildirmede. Hakkı vardır; çünkü şâyân-ı kabûl olacak bir sûrette yazılmamıştır.

Zât-ı âlîlerinin taleb buyurdıkları kitâb ise herkes tarafından yazılabilecek bir kitâb olmadığından bendenizi çok düşündürdü. Çünkü iktidârlı, hevesli, ihtisâslı bir zât lâzım ki böyle kadîm bir kitâbı yazabilsin. Kütübhâne müdâvimlerinden muallim-i muhterem Kilisli Rif'at Efendi kemâl-i iftihâr ile kabûl etti. Derhâl istinsâha başladı. İnşâallah ârzü-yi âlîleri dâiresinde olarak karîben takdîm ederler.

Van meb'ûs-ı sâbıkı Tevfîk Bey'e söylediğim mes'eleye gelince: Elli senedir üç şeyin hasretkeşiyim. Birincisi Anadolu'ya âid bir Türk târihi; ikincisi bir Türk edebiyât kitâbı; üçüncüsü bir Türk lügati meydana gelmesidir. Bunlar için gerçi ba'zı me'hazlar meydâna çıkıyorsa da kadîm me'hazların birçoğu da harîkler ve sâir âfetler vâsıtasıyla mahvolup gidiyor. Moğollara âid Gazan'ın himmetiyle bir Câmiu't-tevârih meydana gelmiş ise de Oğuz ve Türkmenler için böyle bir şey de yazılmamış. Evâmîr-i Alâiyye'de ve Avrupa'da basılan muhtasarında Rûm Selçûkîlerinin bile 588 senesinden üst tarafı mefkûddur. Umûm Anadolu Türklerine dâir hâlâ bir târih yazılmaması lâyük müdür? Acabâ Maârif vekâleti veyâhud Evkâf vekâleti, zât-ı âlîleri gibi bir fâzılı bu işe me'mûr edemez mi?

Nûr-ı aynım, bu gibi işler de aşk u şevk ve merak ister. Ben elli senedir çalıştım, Türklere dâir velevki bir kitab zahrında ufak bir fıkrâ bile görsem yüzlerce lira vererek aldım ve kütübhânemin kitablarını ekserisi bu kabîlden olmak üzere on sekiz bin adede iblâğ eyledim. Hâlâ böyle bir kitaba başlanmadığından dolayı me'yûs ve mütehayyirim. Geçen gün Ahmed-i Rûmî-i Mevlevî-nâm zât tarafından 720 tarihinde te'lîf olunmuş Fârisî ve kıymetli bir kitab gördüm. Nihâyet elli liraya aldım; kütübhânedede duruyor ve ismi Dekâyiku'l-hakâyık'tır. Kâffe-i tezkirelere baktım ve Mevlevî canlarına suâl ettim, bu Ahmed-i Rûmî-i

Mevlevî'yi bilen olmadı. Acabâ bu zât kimdir? İşte Van meb'ûs-ı sâbıkı Tevfik Beyefendi ile dertleşmiş olduğum mes'eleler bunlardır.

Zât-ı âlîleri gibi bir fâzıl-ı muhakkık tarafından her neye teşebbüs buyurulursa bendenizin gönlüm berâberdir. Fransız muallimlerinden Lobo, Bizans târihlerini esâs ittihâz ederek 28 cild üzerine yazdığı târihte, İslâmlar ve bilhâssa Türkler aleyhinde soysuz, haydut, ahlâksız gibi herbeler isnâd ediyor; Rûmların her birisini ise bir karamân-ı zamân gösteriyor. İstanbul'da ve umûmî ve husûsî kütübhânelerde görülüyor, okunuyor da herkes sükût ediyor, bu lâyük mı?

Lobo gibi, Kantemir gibi garazkârların yazmış ve Avrupa'da basılıp aleyhimizde neşredilmiş olan kitablar az mıdır? Birtakımlarımız hâlâ o kitablara perestîşte. Eger Der-saadet'te görüşmek mümkün olsa idi bu cihetleri tafsîlen arz edecektim. Fakat pek keyifsiz olduğum için gelip teşerrûf edemedim.

İzmir meb'ûs-ı muhteremi Şükrü Beyefendi Hazretlerine arz-ı ihtirâm ederim. Maârif nâzırı bulunduğu esnâda bu mütâlaâtımı müşârun ileyhe arz eylediğimde pek çok beğenmiş ve hattâ bir oda tahsîs ederek teşkîlâta başlamış ise de o gayûr zât hayfâ o sırada maârif nezâretinden infisâl eylediğinden iş yüzü üstü kalmış idi.

Bâkî fermân Hazret-i men lehü'l-emrindir. 30 Eylül 1339

Millet Kütübhânesi Nâzırı
Ali Emîrî

9.SÂMİH RİF'AT (1874-1932)

Tarih: 29 Temmuz 1926

Veled Çelebi Efendi Hazretlerine

Millî mevzûlara dâir konferanslar verecek olanlara menba' teşkîl etmek ve Türk harsının gerek münevverler ve gerek halk arasında taammüm ve intişârına medâr olmak üzere "Türk târihi, Türk lisânı, Türk bedîyyâtı ilh..." ünvanları altında en çok yüz sahîfelik, herkesin okuyabileceği tarzda risâleler neşrini Hars Hey'eti tensîb etmiş ve bunun için muhterem a'zânın yardımına mürâcaat edilmesi ayrıca takarrür etmiştir.

Bu karar dâiresinde te'lîfini der-uhde buyuracağımız risâlenin hangi mevzûa temâs edeceğinin ve ne kadar bir zaman zarfında ikmâlî mümkün olacağını lütfen bildirilmesini rica ve samîmî hürmetlerimi te'yîd ederim efendim. 29 Temmuz 1926

Hars Hey'eti nâmına Kâtib-i Umûmî
Sâmih Rif'at

Hars Hey'eti 5 Ağustos târihine müsâdif Perşembe günü saat üçte Türk Ocağı'nda toplanacaktır.¹⁷

10.M. FUAD KÖPRÜLÜ (1890-1966)

Tarih: 6.6.1927

Aylık Mecmua
Türk Ocaklarının Nâşir-i Efkarı
TÜRK YURDU

Veled Çelebi Beyefendiye

Muhterem Efendim

Millî cereyânın kıymetli hâdimlerinden ve Ocağımızın hars hey'eti a'zâsından Ahmed Hikmet Bey merhûm hakkında Türk Yurdu husûsî bir nüsha çıkaracaktır. Türk mütefekkir ve san'atkârlarının merhûm üstad hakkındaki hürmet ve merbûtiyyet hislerini gösterecek olan bu nüshaya zât-ı âlîlerinin de iştirâkini bilhâssa rica ve bilvesîle hürmetlerimi takdîm eylerim efendim.

Köprülüzâde Mehmed Fuad

Yazıların on güne kadar İstanbul Türk Ocağı'nda Türk Yurdu müdiriyyetine gönderilmesi rica olunur.

¹⁷ Mektuplar arasında Sâmih Rif'at Bey tarafından Veled Çelebi'ye hitaben yazılmış tarihsiz bir pusula daha vardır ve metni şöyledir: "Çelebi! Bilirsin ben çok mütehassis adamım. Şimdi tezkereni ve makaleni getirdiler. Tezkereni okudum, makaleyi okuyamadım. Hüngür hüngür ağladım. Sen Mevlânâ'nın oğlusun, Ben Rif'at Bey'in oğluyum. İşte aramızda bu fark da var. Muhterem ellerini ağlaya ağlaya öperim. Benim saf mürşidim.

Sâmih Rif'at

11.HAMDULLAH SUBHÎ TANRIÖVER (1885-1966)

TÜRK OCAKLARI
MERKEZ HEYETİ
Husûsî: 4459

Ankara, 6 Mart 1928

Hars Hey'eti a'zâsından Veled Beyefendi'ye

Başvekil İsmet Paşa Hazretleri aramızda bir çay içmek üzere Mart'ın 8. Perşembe günü saat onyedide Ocak'ı teşrif buyuracaktır. Zât-ı âlîlerinin de lütfen o gün saat onaltıda Ocak'ta bulunmalarını rica ve bu vesile ile hürmetlerimizi te'yid eyleseriz efendim.

Türk Ocakları Merkez Hey'eti Reisi
Hamdullah Subhi

12. ÂSAF HÂLET ÇELEBİ (1907-1958)

Tarihsiz

Huzur-ı reşâdet-penâhîlerine niyâz-ı dervîşânemdir.

Hâmil-i şefe-i senâverî olan zât-ı âlîkadr, sinîn-i vefîreden beri Çîn ü Mâçîn'de ve Japonya'da elsine ve edebiyât-ı şarkıyye-i baîdeyi tahsîl eylemiş olup Çîn, Japon, İngiliz ve Fransız lisanlarına bihakkın vâkıf ve ârif-i dilâgâh, hoşgû ve hoşmeşreb bir zâttır. İsm-i âlîleri Râîf Beyefendi'dir.

Bu zât, kemtere nazar-ı iltifatları düşüp şeref-i sohbetlerinden hayli zaman mütena'im kılmışlardır. Tecellî-i cemâl-i ilâhî kendilerinin bir eyyâmda Ankara'da olmasını münâsib görmüştür. Kendileri erbâb-ı dilden ve fuzalâ-yı asrdan bulunmaları dolayısıyla sohbet-i nâdândan rûgerdân ve dilteşne-i sohbet-i ehl-i irfandırılar.

Fakîr hâkbûs-i niyâza muktedir olmadığımndan Râîf Beyefendi'ye, Efendimize arz-ı tahiyyât eylemekliğime tercüman olmalarını rica etmiştim. Zât-ı keremkârânelerinin fazl u irfanlarından bir şemme ve bir zerre nakline ictisâr eylediğimde *el-cinsü ile 'l-cinsi yemîlü* mantûk-ı âlîsince Efendimizle görüşmeye iştîyâk ile tâlib ü râgıb oldular.

Aşk niyâz eylemek vird-i zebânım ve gâye-i dil ü cânımdır. Hû.

Bende-i bendegân-ı Mevlânâ
Âsaf Hâlet

ولد چلبی افندی حضرتنه
فیه

احمد میدھت افندی

صبر! حضرت عطارک :
بارشها جبرج ما را در کنه
ما کنه کاریم در تو آرزو کن
ریب با تیرایه مناجات استغفار طرازیس معلوم کرد
صبر شایر و صفت ~~صبر~~ صبر و صلح و له و له و با صبر
صبر ترل ادوات شیخ احمد سیونیا او به یولک نظر نه
ایشا جز دار . محمود اسمہ حضرتنه انظر منگی
قاری علیک رسالہ محمدیہ باذریغہ تحقیقات ایوب
زود جز دار . ہون عنایت ایوب کن . دکلمی روح
فلا نہ بہ مقصد ایوب نہہ صفت ایوب
راحت کر باشند صادمہ افلا! خدمت نہ
بطار نہ اسمہ! جناب عمرہ صفت اللہ
خدمت سے ایوب نہہ . قابل! صبر!

احمد میدھت افندی

1. Ahmed Midhat Efendi'nin 15 Haziran 1314 (1896) tarihli mektubu. Zarfın üstü: "Veled Çelebi Efendi Hazretlerine Mahsûsdur Matbûât İdâre-i Aliyyesinde" Veled Çelebi'nin yazısı: "Ahmed Midhat Efendi"

سازند و ولد برائی بک افندی حضرت نذری

مشهد کمال بد ز ابراهیم اکرم بد

۵

المعروفه

فرموده احمد شازلی عنوانی معروفه فایزانه عدله بر بندک نتر اولده بیعتی سولیدلیه
 قلب او بیانه کن حس ایدر و فکره جیکه نسیلم ایدر که ناطق حقیق بوئوده اوقده فیرشانی
 او بندر صیقل بر صفا کلسه نجات روحانیه سنی بوئوده ادرایه طویللا سدر بوئوده
 چیتار بانی معروفه نیک حیات حقیقی سون اثر سله حیا لاندده عبارت قابوییه
 هیزه ماده امکانه داکتره سنده ناطق اولدیغی ماعداتک قدرینی بلیمز کلمه لطفی
 سور استعمال انیمک ایینه نم مع مافیة قینه ادریه سنه ذاهبا اولدیغیم سونا چینه سهرک
 امانه ایدلیه منی ذات عالمکده صورت موصوله ده استر عام ایدر حکم نیدر انقباضه
 ماعده بویریکه نهبان وانفاظیه نقدیلدن اجراسی لازمه کدرن بکه امر ایدرکن
 نصیح اولیو - نصف درونکزی بکدم بک اقلان اولدیغی
 ع. نادر

2. A. Nâdir (Ali Ekrem Bolayır)'ın Veled Çelebi'ye hitaben yazdığı 17 Şubat 1315 (1897) tarihli mektup ve zarfı. Zarfın üzeri: "Saâdetli Veled Bahâî Beyefendi Hazretlerine" Altta Veled Çelebi'nin yazısı: "Meşhûr Kemâl Beyzâde Ali Ekrem Bey"

احمد جودت

واقام غزهسى صاحب امتياز وسر محروى

Ahmed Djevdet

Directeur - Propriétaire et Rédacteur

en chef du journal "İkdam"

البتة اذكى لاي ليلس وكحط اللما في راج ايلدر

بازدر
قولون اير مشهدينه آتبات
ولى اسف بزبان ورايمه . بزبان
تلك آتباته كلك . دونه بزبان
آتبات ولى بزبان زمزمى وديك . آتباته
طبعى بونى سزوم ايرتبه جيك . اما حلاونه
ايرتبه . بلكله صيدايه بوقه . بزبان
تجره حالي ايرتبه . فقط وينايرتبه
سهدان سون . مولودك سلام ورايمه
برايقه . اونه كيا قريبت باسه يا قريبت
قيدونه . اوزانته قله كيه ايه ا

باب على

طبوعات راضيه ده ولد افندي

نقدیم

اقدامى جودت

3. İkdam Gazetesi Sahibi Ahmet Cevdet'in gönderdiği tarihsiz bir pusula, zarfı ve A. Cevdet'in kartviziti: "İkdam Gazetesi Sâhib-i İmtiyâzı ve Ser-muharriri". Altta Veled Çelebi'nin notu: "İstedîği yazıldı ve Muhitü'l-maârif'e dercedildi." Zarfın üzeri: "Bâb-ı Âli Matbûât-ı Dâhiliyye'de Veled Efendi Hazretlerine takdim." Altta Veled Çelebi'nin yazısı ile: "İkdamcı Cevdet Bey"

نور عجم
 شور آنکه نولدی منظور استاد لری اولمه اوده
 تقدیم ابله بوسم واقعا بوندره اتا بارلمه موادک
 و شامه عبارت ایسه به قانع بوده بوندره
 بعضی عدده لره جرات فاند بقیه اسان بوراری
 مضمون کی مطالعات فیمتار فاضله لری معصع اوله هفتی قره
 لطف عت به نواز بدینک ایندی اتره هانه مجازت
 قدره فغان افند بکلر

هیکمت

یا زایه اپوزی

شهبندر لکله ککره ککره شاعر دیوان (خاکستان)
 کل تان) و سارنج عدولفن سرانی افند زام
 کلک بیک افند در

4. Ahmed Hikmet (Müftüoğlu)'nun tarihsiz bir mektubu. Altta Veled Çelebi'nin yazısı ile: "Şehbenderliklerde gezen meşâhîr-i übdébâdan Haristan Gülistan ve saire müellifi Sezai Efendizâde Hikmet Beyefendidir."

1

معرضه بنگانه مسك
 مرحمت ليكه وقع اولاد اجته عاليه اوزره ولد ليدت اعمار تركه سي محمد علي
 بعده اسي بربنده اولدليكي نيت عالم كنه لفته بايه اتمدم . سئدي
 آرزوكوندروب ايتور . حالوكة بركز استفاضة بيسترتايمت اوزره باقدم
 قالفني بگوردم . بونته باعدا مساعده عاليه اولدق باله ويره بيم چكي . سئدي
 نه بيز اولدوسك . ويره بيم يوقه بروسيد الي تاخير ايون بيه استفاضة
 سئدي بيم ويره بيم ؟ اورا ليدت نكلم اقدم
 1316 تاريخه

5.Şemseddin Sâmî Bey'in 16 Mayıs 1319 (1901) Tarihli Tezkeresi

2

ش . سامی

تفتیش عسکری قومینسیون عالیسی باش کاتبی

اردن کوی

Ş. Samî'nin Kartviziti: "Ş. Samî Teftiş-i Askerî Komisyonu Alisi Başkatibi-Erenköy"

3

سعادتو ولد علی افند حضرتین حضرتین
 علیم کترانه مسک

حسن الدین سامی

Mezkur Tezkerenin Zarfı: "Saadetli Veled Çelebi Efendi Hazretlerinin Huzûr-i Âlilerine Arıza-i Kemterânemdir." (Altta Veled Çelebi'nin yazısı ile: "Şemseddin Samî Bey")

مروه بنجانده
 سلطان اولك آنا تر كنهن جمل محبو تر دكيدنه اير
 بر قايه كونك اعاجون ولد حيد حيدر نه اير
 در فايه و حاطي مسك اليه ايسال ابد آله يرقه
 يو كنهن تر دانسته خا ايرم باق فونه اعاج احترام
 نجيب
 قاصد كوي | صد 19
 19

6. Necib Âsim'in Şemseddin Sâmî'ye gönderdiği 3 Haziran 1319 (1901) tarihli kartı.

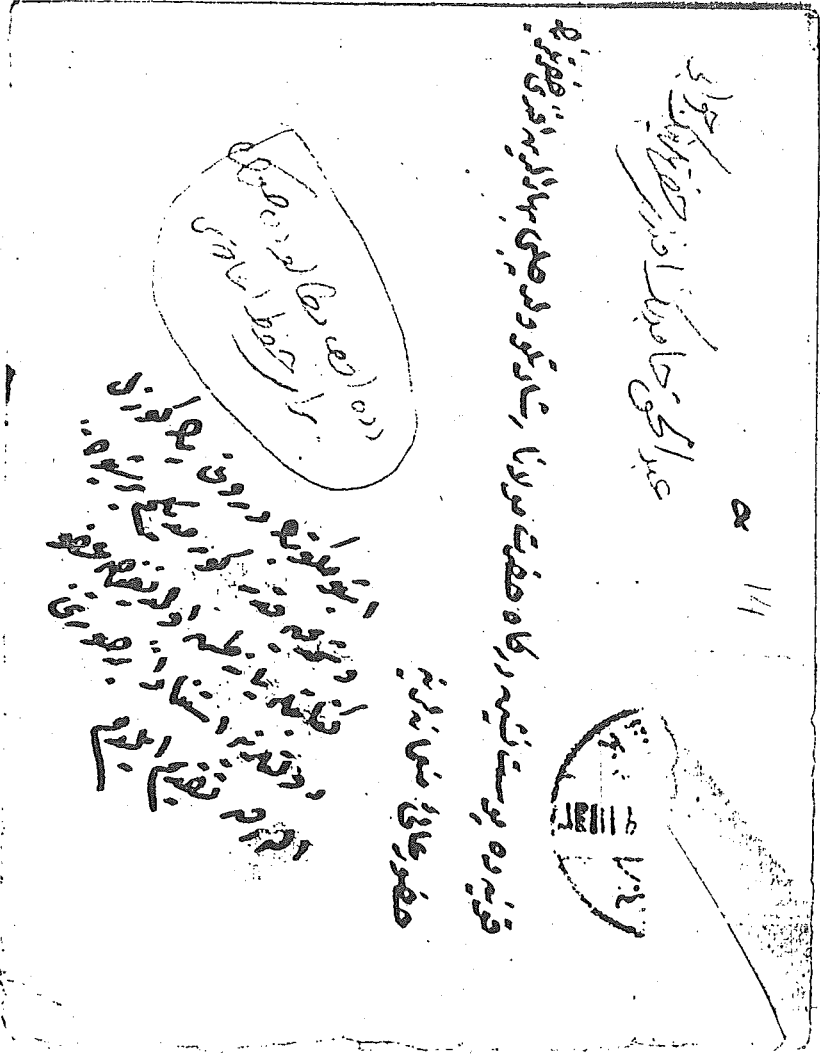
مروه بنجانده
 سلطان اولك آنا تر كنهن جمل محبو تر دكيدنه اير
 بر قايه كونك اعاجون ولد حيد حيدر نه اير
 در فايه و حاطي مسك اليه ايسال ابد آله يرقه
 يو كنهن تر دانسته خا ايرم باق فونه اعاج احترام
 نجيب
 قاصد كوي | صد 19
 19
 Nedjib Aseme
 HARBİE

Aynı kartın ön yüzünde Şemseddin Sâmî'nin Veled Çelebi'ye hitaben yazdığı satırlar.

عیالده حامد بنی اری شریف تکلیف شریف مرشدانہ دوسرہ طواری پر زیادہ
 مکتب اور بقیدہ سده شادیاں ہلیرہ فاضلہ تقسیم تکرارت ایہہ عمدہ صاحب
 اندیز و کالفا مقوری اری اولی و حاسہ انظار معائنہ برینہ مظہری
 کیفیت اری مدت حیات نائل اولیہم ایک بونک کھا فاکر و نہ عدا ایلہ
 اصغر بنگاہ حضرت مولانا اولانہ نہ او عبدالحامد رحمت در نام عروہ عاقبت
 بن پر دیرنی تکرار ایہہ برابر حد فاضلانہ لری کی حیات صیبت عالیہ فتارہ
 ابریکوہ در گاہ شریف بالذات خاکای شادگری عرضہ موضعہ اولی صفا
 تنی اچان اولوب شریف خط بد شکران در عاضدان ایہہ تحریر بو عرفہ شی
 بیست حکام بیست جہانہ لری تقیلہ توکیل ایہہ ^{۱۳} عطا و سخاوت دیر
 اقد فر حضرتی

بیست ایچ کاوہ ^{۱۳} عطا و سخاوت دیر

7. Abdülhak Hâmid'in Veled Çelebi'ye gönderdiği 3 Kânûn-i sâni 1329 (1911) tarihli mektubu

عبدالحق خاکی کونیا دهر حضرت مولانا

۱۱۱

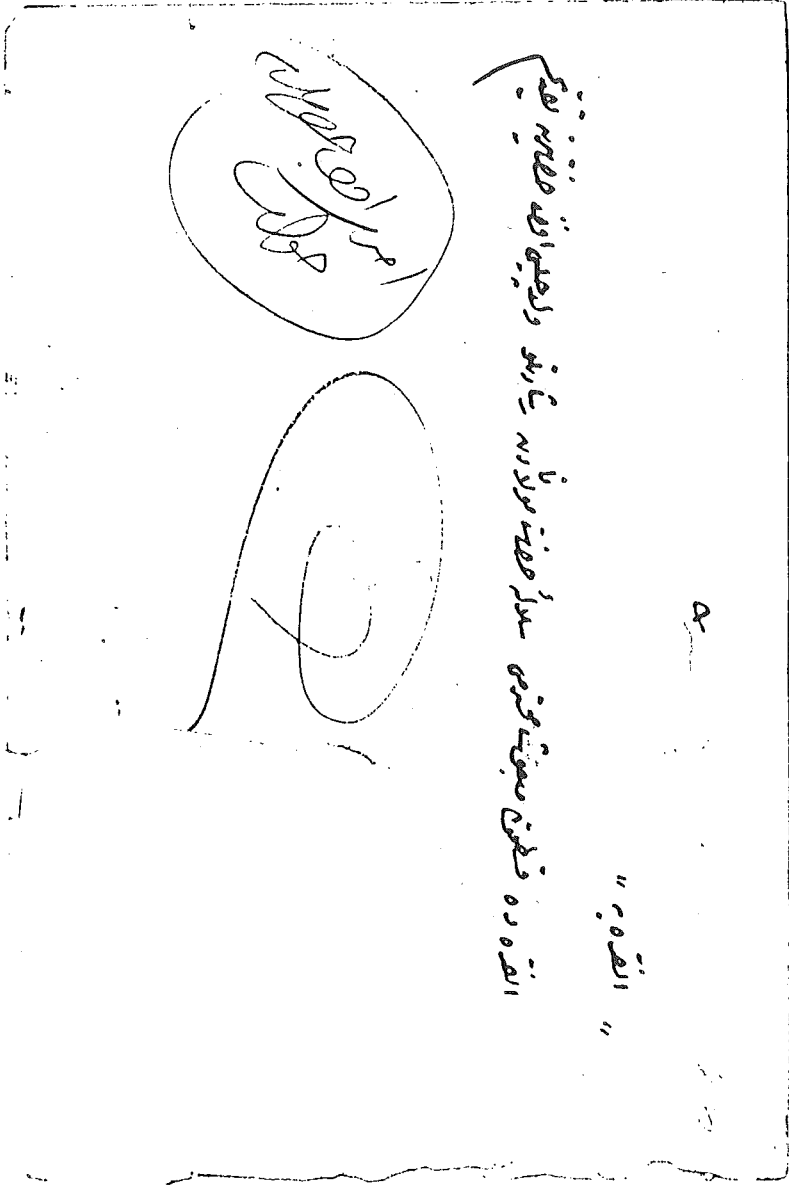
قلمبه برت نیشه ریکاه صفت مولانا، شاد تو در لوصی به اولی به اوردی طمیزی

مضوع عالی سنی نیشه

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

Aynı mektubun zarfı: "Konya'da post-nişin-i dergâh-i Hz. Mevlânâ Reşâdetli Veled Çelebi Bahâeddin Efendi Hazretlerinin huzûr-ı âli-i mün'imânelerine." Üstte solda Veled Çelebi'nin yazısıyla: " Abdülhak Hâmid Beyefendi Hazretlerinin cevabı.

Aynı mektubun zarfı: "Ankara'ya -Ankara'da Kastamonu meb'ûs-ı muhteremi sülâle-i Hz. Mevlânâ'dan Reşâdetli Veled Çelebi Efendi Hazretlerine takdim" Sol tarafta Veled Çelebi'nin vazısvıla: "Emiri Efendi Hazretlerinin cevabı"

ولدی هدی اقدی هفترتینه

علی موضوعه دام قوتفانده حیره جلد اولانده منبع تکیلی اتمیل و تورک حوسلد
کوک مورلور کون غلمه آره سنده تقیم وانت ربه مدار اولوکه اوزره «تورک تاریخی»
تورک سانی، تورک بدعیاتی، السج ... «عوانه ای آلتده ان هودو یوز حیفلیک
دهکک آکلایه بیلک کلیم طرزده سیکم کونشینی حون کھیتی نیبایتمه و بوند ایچی
نیس ایضات یاردیمه مرصف ایلمه آیری قه لایتمه . بو قرارده سنده تألیف
درعهده بو یوزده هفترت رساله نکل هکلی موضوعه تمام ایده هفترت قدر بر زمان
ظرفنده الکالی محکم کفیل لفظا بیلدرلسن رجا و صمیم حوقده تأیید ایدرم انتم

۹، کدر ۱۹۲۶ حون کھیتی نامه کاتب عموی

سایح حیفلیک

حون کھیتی و اکتوسی تاریخی تصادف نیجه کونی
ساعت اوجده تورک او جامعه طویلانه هفتر

9.Sâmiḥ Rif'at'ın 29 Temmuz 1926 tarihli mektubu

هیدی ! هفترت هفترت اوقوم
بیلدیرم . هفترت هفترت اوقوم
تورک سانی او قوتفانده
بقایم ای اوقوم
هفترت هفترت اوقوم
بقایم ای اوقوم
هفترت هفترت اوقوم
بقایم ای اوقوم
هفترت هفترت اوقوم
بقایم ای اوقوم
سایح حیفلیک

Sâmiḥ Rif'at'ın tarihsiz pusulası

آبادی تحسین مؤسسه
تورک و اسیا قارینک نایر کتازی
تورک یوردی

تورک مطبوعاتی } مایه مکتوبه ننگه ۲۰۰ کورآین ۱۲۰ فرود
} ایتمی مکتوبه ننگه ۲ کورآین ۱ دودور
آدره خانسی : استانبول تورک اوجمان . تلفون ۳۳۶۰ ۱
تورک } عمومی
} خصوصی

آقده

هیا نه چیارده تقدیه
میرک محمد
له هی اقدیه

ولیه علی
بک اقدی به

محترم اقدم

ملی جریانک قیمتلی خادملرندن و اوجاغمزک حرث هیئتلی اعضاسندن
احمد حکمت بک مرحوم حقنده «تورک یوردی» خصوصی برنسخه چیقاره جقدر.
تورک متفکر و صنعتکارلرینک مرحوم استاد حقنده کی حرمت و مربوطیت
حسارینی کویستره جک اولان بونسخه به ذات عالیلرینک ده اشتراکی بالخاصه
رجا وبالوسیله حرمتلریمی تقدیم ایلم اقدم

کوپرلی زاده محمد فواد

بازیلرک اون کونه قدر استانبول تورک اوجاغنده «تورک یوردی» مدیرینه
کونده ریله سی رجا اولونور.

تورک اوج اقری

مکتبہ اہل سنت

شعبہ سی

۹.۶.۱۹۲۸

عمومی

آقہ

۹۶۸ / ۷ / ۶

صحتی امانت و ولدت امانت

باسمہ و صلوات علیٰ حضرت ابی حفصہ رضی اللہ عنہما
بہت کرمی سلامت اور نیکوئی اور حاجتی توفیق پروردگار
لطف اور کرم سلامت اور آئندہ اور حاجت پروردگار
پروردگار تائید اور امانت
تورک اوج اقری
یسی

یازدلیجی جوابدہ ہانکی شہبہ عابد اور امانتک تصریحی رجا اولنور

11.Hamdullah Subhi'nin Veled Çelebi'ye hitaben yazdığı 6.3.1928 tarihli mektup.

Handwritten notes in Ottoman Turkish script, including a signature and several lines of text.

Sevgili Üstadım
Kastamonu Mevlâusu muhterem Veled
Beyefendiye en kalbi muhabbetlerimle
5 K. s. 920
Hamdullah Subhi

Türk Ocakları İlim ve San'at Hey'eti neşriyatından - Sayı: 1

Hamdullah Subhi

Günebakan

Birinci beş bin

Hamdullah Subhi'nin Veled Çelebi'ye iki ithaf notu. Eski harfli olanı: "22 Eylül 1928. Pek aziz ve muhterem muhibbim ve sevgili üstadım Veled Beyefendi'ye, Türk milletine ifâ buyurdıkları minnetdarlığını dâima kalbinde taşıyan Hamdullah Subhi."

هو

صفر رمت وينا هيرينه

نياز وريشانده

هالك سفه تباري اولاده ذات عاليقدر ، سيمه ونيره ددري حيمه وما چينده وراير نياره السنة و
ادبيات شقيه بعديه كصيل ابيه اولوب حيمه ورايره اكيلز و زانن ساندينه كجه داتف و عارف بلاگاه
فوشلور فوشمريب بر زانن . اسم عالدين لائف بله انديده . بوزات كتره نظر التفاهمه در شوب شرفه بيمكردنه
حيمه زمانه شخم قياكردور . تجلي جمال آله كندير نيك بر ايام ره اقره وه اولمئي مناسب كورسده .
كنديرين ارباب دنله و فقلای عورده بولندي دولاييله صحت نابانده در كرده و ولت صنه صحت حاصل
عرفت بنذر .

فقره هاكوسه نيازه فقير داده ما ديفنده لائف بك اقدية انديزه عصبه تجبات ايمكلمه تر همايه اولميرني
رها ايتدم . ذات كرطان لاي نيك فضل و عرفان نديبر شمه و بر زره نظنه اجناس ايلديكمه الجنس اني النيس
بيس نظره عالينجه انديزه كورسكه ايتيايله طلبه دلايم اولديبر .
عشوه نيازه ايميك و در زانم و طاهر دل و جانمدر .

هو

بنده بندگار هولانا

آصف حالت

اصدوقی یا سائیک ال با زبیر
سل او کتبه انوار فایده بصر
بغیر بهار که نیمی طولدر
بن او بونان صوفا همکار
صوفی و صوفی باریک با او
او صوفی باریک با او
او صوفی باریک با او
او صوفی باریک با او

13. Ahmed Vefik Paşa (1823-1891)'nin bazı notları.

محترم اقدم
 کتابوں کا کلمہ، حیا یعنی بائبل پر مبنی
 - دو عدد یکن ہر ہفتہ بدلتی کو ندر سے گزرتے
 رہا ایدر مع . کو ندر و یکم دفتر کے
 اہر تھی کو ندر سے گزرتے ہر ہفتہ کو ندر
 منظوم اولہ رہا یا زوم . ہر ہفتہ
 بر کئی ملی داستانر منظور . اون
 آگہ و بو خندہ قلا سقاری پر
 اور حال اپنے گن موافقت . (تاریخ علمی
 ہتوہ م آوی کتابہ چہرہ اصنیہ ہم
 واس . علی رشادیکان (تاریخ تنظیمی کتاب
 ہنی رہ کو ندر سے گزرتے ای اولہ رہا یا زوم
 ہر ہفتہ . حیا کو ندر

ایک مرد و عیندیک ساکو غاسی مشور
اتحاد ایدیک یازدیم
عزل

باغید - رسته اسرا - کوکله
نیر افلام ای - ابنا - کوکله
مہالت غی ایہ قالدیچر ساند فاسا - کوکله
فکھ ایست غلفه اذکا - کوکله
کاه آقا - دلسر عاتقہ - کوکله
دوکولہ اشک در با - کوکله
ادیتانہ خرابیکہ بی آغلا - کوکله
ایہ نرسور ایبار - کوکله
باشقور بیزنک فیضہ ، اوجوشک - کوکله
نشقن بیگ - مم زقما - کوکله
بہ ضیادیکر میانشہ در آینه لول - کوکله
سنگہ لطعت دلدا - کوکله
دیردی مولد بزہ بیگلر - کوکله
اوجانز شوداید کعبا - کوکله

از میرلی توفادی زاده شکیب بیک خول حارثی
خط رسبلہ در

15. Tokatizâde Şekib Bey (1871-1932)'in bir manzumesi.

او علم مونس نالقه

سا نار کواوم اینه رقص برما
برلاغ شملاراد آفر جهره خورلا

غنائی

سابقه انعام جندرا هدلی

ارواح بولنه صدر الازر و نالی

برگوند باسنده صلابه رانظری اوور
جهدا مرهیب اوغنه قهر استمالی

جهدا راز فرار کله تاریخ صقم

کلبه عذیبت و صاعقه انصافی

ارباب انعام قدر ایدر کیریا نصیب

جودت کله و سمانه مال و سالی

قوتیه قوتیه عدود کله بولونسه

یولکله و نازک املله عهله خیانلی

اوردو جادوانی آتیه اینه ازلم

فانجکله کله زوایا سالی

اصدا اوتوما زنگنه کله فقر و اضطرار

سنه شیهه آینه ده سقوط اصالی

سوز سا حال ایدر هه جاوه شون

عالمده نور نور بولکله نوالی

بز بارگاه عدول کله اولکده و جاز ظلم

ظلم کله و تصور اینه انجم هالی

صغالی

تسنبول: ۱۹۲۸

منبع الکمال الثمیر
 بزم خواجہ حنی اقدی حضرتینہ (حضرات) صفدہ کی التماس علیکم، تبلیغ
 ایندم . عجلتہ یازدیحی ورفہ لفا تقدیم قلہ . تفصیلاً لازمی کلامت
 رسدہ اعطایج بکنی سہرہ . اودہ تقدیم اولنہ جقدر . فقیر فقیر
 کچندہ احسانہ پورہ بقدر نظیرہ بی مہینہ پیرہ یازدم . البتہ ممنون و محترم
 نہ جویب ویدار عرض ایدرم .
 اولک کونہ بیم افقا بر معناد کلندی . طہرہ سہینہ فر مکتوب الوب الی اللہ یعنی صورتی .
 اللہ یعنی سولیدم . هو عفوایغہ بلا سولیدم . زیرا مکتوب اجیرک کچہ کونہ پیرہ
 کرا افضار سولیدم . بو کونہ ینہ کلکہ . رسدہ ایدک کویارہ بدک .
 باز دعا و ثنا عزیزنا ۱۸۴۴
 ابن الایمن
 محمد

بجی کلامی انفسی لائاری

لوشنی اول مه برشک آلب لاهورده
ال بنا قدر اوسته باصمه طوتونخه نوردنه
مردیونند بوسه نرسه دامایه مست
ایندی یه عتوه ایه برکاتاء فقهورده
آنداری دامه لوتوب اور حیفه برز زحجه
کجه صانغ ماه نو اینه بلورده
خانه سعد آباد هرایی سال بویجه فوج فوج
وعدّه شریفه آلفسه طونارکه لورده
جودک سجان کنارنه بو آوازک کلاک
قویری بروارو زبیه بی ماهورده

